

Démonok a Szentírásban

A Szentírásban az angyalok és más mennyei lények mellett démonokról is olvasunk, akikre félelemmel gondol az ember. De tényleg van okunk félni?

3. oldal

A Szentlélek munkája

Hogyan lehet Krisztus az enyém? – kérdezzük sokszor, de ezt kérdezte Kálvin János is! A felelet talán kézenfekvő, de távolról sem egyszerű!

3. oldal

Féltékenység a házasságban

Éretlen gyümölcs, ezért „zöld-szemű”?! Miért van az, hogy egyes emberek bántalmazni is képesek szerelmüket a féltékenység okán?

4. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2015. JÚNIUS XXVI. ÉVFOLYAM 11. SZÁM

MIT TAKAR A FEHÉR RUHA?

Igazság és Hamisság együtt mentek fürdeni. A Hamisság előbb jött ki a vízből, ellopta az Igazság ruháját, magára vette, a sajátját meg ott hagyta a parton. Szegény Igazság nagyon elszomorodott, amikor nem lelte a holmiját, de így szólt magában: „Inkább járok mezítelenül egész hátralevő életemben, semhogy magamra vegyem a Hamisság köntösét.” Azóta mezítelen az Igazság, a Hamisság meg mind a mai napig az Igazság köntösében jár-kezel az emberek között.

Három fiam van. Nagyon sok áldás és öröm van bennük és általuk. Ezek mellett eltörpül az a „haszon”, hogy mivel azonos neműek, pár év elteltével, viselhetik egymás ruháit. Mi azonban hordhatjuk-e mások ruháit? Dicsékedtetünk-e mások gyümölcseivel?

Nem a ruha teszi az embert, szól a bölcs mondás, és ezt vallom én is. Azonban, ha templomba megyünk, illik úgy felöltözni, hogy az emberek lássák a vasárnapi ruhát. Ami mögötte van, azt minél jobban el is kell takarni, nehogy gyengeségeinkre rájöjjenek?! Borzasztóan csúf dolog a képmutatás, mert be lehet csapni vele nemcsak másokat, hanem saját magunkat is. Az igazság pedig előbb vagy utóbb úgy is kiderül. A pukkanós zsömleszerű kiüresedett formák tápértéke nem meggyőző a földi életben sem.

A hamisság felveszi az igazság lepét, sőt dicsékedik is vele, hogy milyen szép a ruhája. (folytatás a 2. oldalon)

A LÉLEK GYÜMÖLCSEI

Alig számít már ünnepnek pünkösd. Vajon miért? Talán az ünnep megfoghatatlansága miatt. A Lélekkel, lelki valóságokkal nem igazán tud mit kezdeni a ma embere. Valószínűleg soha nem is tudott mit kezdeni ezzel az Istentől elszakadt ember. Hiszen az első bűneset is a leszakítható, megízlelhető gyümölcs kívánságából született. A gyümölcs kézzelfoghatósága mindig több az ember számára, mint lelki tartalmak. És nem is baj ez, hiszen Istennek országa nem beszédben, hanem erőben van. Ezért az Isten Lelkének gyümölcsei vannak: megtapasztalható, megízlelhető, valóságként megjelenő gyümölcsei. A pün-

kösi Szentlélek nem egy elvont spirituális tartalom, hanem a legteljesebb valóságra vezérlő hatalom. Pünkösd után kikerülhetetlen a kérdés: hol vannak a Lélek gyümölcsei? Talán ha gyümölcsözőbb lenne Isten gyermekeinek az élete, akkor a pünkösd is fontosabb ünnep lenne. Mert ha karácsony és húsvét a megajándékozottság alkalmá, akkor pünkösd az ajándékozásra, a gyümölcsstermesre való elhívás és felkészítés ünnepe. Pünkösd után rajtunk kerestetnek a Lélek gyümölcsei: a szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jószág, hűség, szelídség, önmegtartóztatás.

MIT TAKAR A FEHÉR RUHA?

(folytatás az 1. oldalról)

Így lesz a hamisságból élősködő kirakatember, aki szeretet mások munkájával hencegni, mások babérjait learatni. El sem tudja képzelni az ilyen, hogy megfosztja saját magát a valódi örömtől.

Nemrég hallottam, hogy valamelyik gyülekezetben szolgált egy úgymond teljesen kétbalkezes, kétballábos pap. De olyan, hogy amibez hozzányúlt eltört, leesett, kigyulladt... Talán ismerős az ilyen típusú ember. Bármily hibetelen, azt mondják, hogy a környék legvirágzóbb egyházközsége volt ott. Ennek két oka volt: Az egyik, hogy a lelkész megtanult együtt élni az ügyetlenségével. Tehát hordozta, kifejezte, tudott bocsánatot kérni, nem titkolta, nem nagykémpuskódott, nem kompenzálta. Egyszerűen csak kifejezte. Természetesen, emberien viselte az összes ügyetlenségét. A sebzettségre is lehet választ adni, nemcsak a sebzettségből. A másik oka a virágzásnak és a gyümölcsstermésnek pedig az, hogy ez megszólította az egyházközség tagjait, és mindenki azon tolakodott, hogy hogyan segíthetne neki. És ezért csatarendbe álltak a civilek, és mindenki aktivizálta magát. Majd mi megcsináljuk! Máshol meg ott a mindenhez értő vezető, amire a reakció: majd ő megcsinálja. Ha olyan okos, csinálja meg! Mi meg majd kritizáljuk. Ez egy jó felosztás – gondolják.

Olyan jó, hogy ebből a görcsös megfélemlési kényszerből valaki már felszabadított bennünket. Lemondhatunk a szégyen takargatásáról.

Azt gondolom: nem érdemes mások ruháját álcaként viselni, nem ildomos mások gyümölcszeivel dicsekedni, más babérjait learatni. De egyetlen esetben mégis kivételt kell tennem! És ez a kegyelemtan paradoxona.

A mennyei Atya biztosított számunkra olyan ruhát, amit több mint kétezer éve, generációkon át hordanak a testvérek A fehér ruha, amit Jézustól kapok, nem az én mosóporomtól virít ilyen szépen, nem is csak az őseim érdeme az, hogy megmaradt, hanem Jézus Krisztus fénye világít belőle. Ez igazán modern, több mint divatos öltözk. A gyümölcs, amelyet terem az életem, nem az én ügyességem eredménye, hanem a Lélek gyümölcse, ügyetlenségem ellenére. Mások babérjainak learatása, pedig kizár a győzelmi koszorú jutalmától. Ez a meztelen igazság!

RÁCZ ERVIN

LÉLEKBŐL FAKADÓ ÉNEKKEL

„És eljönek és énekelnek a Sion ormán, és futnak az Úrnak javaihoz, búza, bor, olaj, juhok és barmok nyája felé, és az ő lelkiük olyan lesz, mint a megöntözött kert, és nem bánkódnak többé.” (Jer 31,12)

Megdöbbenő az az Isteni hatalom, mely Jeremiás próféta idejében a választott nép büntetése és felemelése érdekében birodalmakat támasztott és taszított a pusztulásba. Jeremiás hirdette az északról érkező pusztulást, mely az új babiloni birodalom megerősödése révén fogság formájában vált valósággá, s a fogságban lévőknek hirdette a szabadulást, mely idővel a babiloni birodalomra törő perzsa pusztítás révén következett be. Mivel kétfelé sántikálnunk nem lehet, választanunk kell: Szolgáljuk-e a világot teremtő és történelmet formáló Istent szívünk szeretetével, és akkor élünk

kegyelme által, vagy kiszolgáljuk az istentelent, és lehúzzattunk a történelem sülyesztőjébe.

Isten fogságban levő népe átgondolta a dolgot, és Urukot választották a bálványozás helyett. Ezt Isten olyannyira méltányolta, hogy a szabadulás biztos ígérését adta számukra, mely belátható időn belül be is következett.

Isten a szabadulást megtapasztaló népe részéről nem nagy szólalomokra tart igényt, hanem arra, hogy a megmenekült lélek élete Istennek szentelése mellett a lélek belsejéből fakadó énekkel köszönje meg szabadulását. Ma, amikor a közösségeink meghatározó részében nem tudunk és talán nem is akarunk szépen énekelni, szívből fakadó énekkel mégis köszönjük meg Urukunkat a velünk szemben bizonyított megváltó és szabadító tettét.

GENDA ÁRPÁD-SZABOLCS

A LÉLEK TEREM

„Ugyanígy ti is, testvéreim, meghaltatok a törvény számára a Krisztus teste által, s ezért másé vagytok: azé, aki feltámadt a halottak közül, hogy gyümölcsöt teremjünk Istennek.” (Róm 7,4)

Mióta Jézus eljött erre a földre, egy új viszony alakult ki a törvény és a hívő ember között, ennek az új viszonynak a forrása Isten szeretete, eszköze pedig Jézus Krisztus. Aki vele együtt megfeszítettet a kereszten, és új életre támadt, annak nem a törvény betartásának képtelenségéből fakadó félelem uralja az életét, hanem a Krisztusban megtalált szeretet és hála. Nem halt meg a törvény, egy vessző sem vészett el belőle, csupán a hozzá való viszonyulás változott meg. Egy példával hadd szemléltessék: aki autót vezet, tudja, hogy létfontosságú a kihelyezett közlekedési táblák figyelembe vétele. Ha azonban a közlekedési táblák mellé kihelyeznek egy jelzőlámpát is, akkor az nem megsemmisíti a közlekedési táblák érvényességét, hanem felülírja azokat. Ettől kezdve, az autósoknak már a közlekedési lámpára kell figyelni, és nem a táblákra. Így írta felül Krisztus is a törvényt, mert Ő maga a törvény, Ő az Isten akarata.

Krisztus által, a hívő ember, nem a törvény érvényessége alól kerül ki, hanem annak következménye alól. A törvény rámutat arra, hogy milyen messze kerültünk Istentől, és hogy mennyire lehetetlen nekünk a magunk erejéből Isten országába jutni, Isten válasza pedig a mi felismerésünkre nem más, mint a Krisztusban nekünk ajándékozott kegyelem. Ettől kezdve már nem a törvény vezet, hanem Isten Lelke, akinek munkája által teremhetem a megtérés gyümölcseit.

A törvény betűjéhez mérve magad, tudtál-e már úgy kiáltani, mint az apostol: Óh, én nyomorult ember, kicsoda szabadít meg engem a halálnak testéből? Ha már tudtál így kiáltani, meghallottad-e a választ is: de hála legyen az Istennek, aki a diadalmat adja nekünk a Krisztus Jézus által! Ha igen, akkor, mint a vitorlás hajó a szélre, úgy tudsz Isten Lelkének vezetésére hagyatkozni, és elmondani énekünk szavával: „Igen Atyám, mert így kedves előttem, öröm, vagy bánat ér, vagy akármilyen gyász, Kezed megáld mosolyt, borút, vagy könnyet, s a lelkem békén, csendben rád vigyáz.”

NAGY RÓBERT

A SZENTLÉLEK MUNKÁJA

Hogyan lehet Krisztus az enyém? – kérdezi Kálvin János. A felelet talán kézenfekvő, de távolról sem egyszerű! Szentlélek Isten az a kötelék, akin keresztül Jézus magához kapcsol bennünket mint tagokat a Főhöz. De miből is áll ennek a köteléknek a fonala?

A Lélek munkájának titkát nem véletlenül hasonlítja a Szentírás a tűz, az olaj vagy éppen a víz képehez. Ezeken keresztül üzeni, hogy a Lélek megsemmisítően eléget és megtisztít, táplál és növekedést ad. De igaz az is, hogy víz nélkül még a legjobb minőségű vetőmag is száraz és élettelen marad. Ilyen marad az ember élete a Szentlélek munkája nélkül! Ahogy a vak számára hiába ragyog a fény, úgy a Krisztusról szóló evangélium sem ér sokat azoknak, akiknek elméjét nem világosítja meg a „belső tanító Lélek” (2Kor 3,6).

Istennek Szentlelke tehát mindig egy elmozdító, kimozdító erő (dynamis, ahogy az Újszövetség említi), egy növekedést, kiteljesedést adó energia, és az Ige kijelentésében, az emberi lélek legmélyén megszólaló vezérlő és tanácsoló Szó.

De mégis hogyan munkálkodik a Szentlélek? Ezt a kérdést már Luther Márton teszi fel, amikor Münzer Tamás (Luther wittenbergi tanártársa) rajongásáról (Istennel való közvetlen és egyéni kapcsolatot a Szentlélek által) értekezik. Münzer szerint ugyanis a prédikáció semmit sem ér, a Szentléleknek kellene megszólalnia minden emberben.

Az üdvözülés útján haladó ember pedig öt lépésen megy át, amíg megérkezik Istenhez: az első a durvátlanítás, amikor az ember megsza- badul a legdurvább Isten-ellenes bűnöktől (torkosság, részegeskedés); a második az igyekvés, amikor igyekszik megjavulni; a harmadik az elcsodálkozás, azaz spekulációk és elmélkedések a bűnről és a kegyelemről; a negyedik a hosszánidőzés, amelyben az ember ellensége lesz önmagának, és szenved a bűntől. A legmegdöbbentőbb mégis az ötödik fokozat, a suspensio gratiae (a kegyelem felfüggesztése), azaz mélyes Istenre hagyatkozás és a legmesszebb menő kétségbeesés (amelyben Júdás is leledzett). Ebben az állapotban az ember Istenre bízta, hogy megadja-e neki a hitet. Münzer szerint ilyenek azok, akik meghallották a Szentlélek megszólítását.

Luther ellenben arra figyelmeztet, hogy ez a felfogás nemcsak az emberi igehirdetést, de a Szentírás tekintélyét is csorbítja, miközben viszont magasztalja a titkos kinyilatkoztatást és sugalmazást. Márpedig az evangélium tanítása szerint a Szentlélek éppen a prédikáción keresztül „fuvall a szívembe” (Róm 10,17), és aki megveti azt, az hamar eretnekké válik. Mert ha az igehirdetés nem is rögtön terem gyümölcsöt, az Ige előszóban történő hirdetését akkor sem szabad megvetni, mert Isten

kellő időben majd igenis hatni fog általa. Az ember kötelessége az, hogy „ha felszínesen is, de örömmel hallgassa az Igét”!

Keresztelő János azt mondja Krisztusról, hogy „Szentlélekkel és tüllel keresztel majd”, azaz megvilágosít és megtisztít, hogy új teremtményekké legyünk, de nem ám saját eszünk szerint!

Éppen ezért – mondja Luther doktor – lelki dolgokban nem keresek, és nem kívánok sem kinyilatkoztatást, sem álmokat. Ott van nekem tisztán az Ige: ahhoz és csakis ahhoz tartom magamat!

A Szentlélek „keresztése” alapvető, a lelki élet és a megtérés tekintetében nélkülözhetetlen folyamat. Ez a keresztesség viszont nem egy elragadtatást vagy az emberitől eltérő megragadottságot jelent, hanem egy olyan kapcsolatot és párbeszédet, ahol az ember „találkozik” a kijelentő és személyesen megszólító Istennel! A megtérés tehát az Isten színe elé való állást jelenti, ami Ádámnak az Isten elől való menekülő, elbújó magatartásának éppen az ellentéte.

Az Egyház számos vitát és szakadást előzött volna meg, ha egyedüli mértékének és irányadójának csak Istennek a Szentírásban adott kijelentését tekintette volna. Az egyházszakadások hátterében szinte mindig egy tanítás külső, nem szentírási alapvetése illetve egy emberi tekintély álltak, amit egyedül csak a Szentírás Kijelentésének egységes, harmonikus és alázatos értelmezésével lehet megelőzni vagy gyógyítani!

Hasonlóan fontos szempont, hogy Istennek Szentlelke a már kijelentett Szentírást értelmezi és magyarázza, illetve alkalmazására tanít és eligazít, de semmi esetben nem tesz hozzá a Szentíráshoz bármi újat vagy mást ahhoz képest, ami már a két Szövetségében kijelentett, és Jézus Krisztusban betöltött. A Kijelentés Jézusban való betöltöttsége annak lezárását is jelenti! Jézus Krisztusnál se többet, se mást nem jelent ki a Szentlélek!

TOKÁR SÁNDOR

DÉMONOK A SZENTÍRÁSBAN

A Szentírás lapjain az angyalok és más mennyei lények mellett démonokról is olvasunk, akikre minden kor embere (a mai ember is!) félelemmel és szorongással gondol. De tényleg van okunk félni?

Az Ószövetség a démonokat soha nem sorolta a sátn „udvartartásába”, sőt, csak jóval a fogság után, közvetlenül Jézus kora előtt azonosítják őket ártó, gonosz szellemekként. Az Ószövetség bár nem tagadja létezésüket, de minden esetben hangsúlyozza, hogy Isten felettük is úr, ezért nem szabad félni tőlük, még kevésbé tisztelni őket.

A szigorú tiltás ellenére mégis teret nyert a démon-hit Izráelben. A pogány népekkel való együttélés ugyanis nemcsak a pogány istenek tisztelésének hallgatólagos megtűrését hozta magával, de a démonokról való képzetek átvételét is.

A szórványos utalások mellett komoly kérdések is felbukkannak. A 3Móz 16 ugyanis a pusztában vándorló nép egyik különös ceremóniáját örökítette meg: Áron a nép bűnéért való engesztelés rendjén egy kecskebakot az Úrnak áldozott, egy másikra pedig rátette kezét (jelképesen átadva bűneiket), majd Azázelhez, a pusztában élő démonhoz vitték. Ezzel a szimbolikus cselekedettel két dolgot fejeztek ki: a bűnt el kell távolítani a táborból, illetve a bűn hazája a kietlen sivatagi puszta. Nem áldozatot mutattak be tehát Azázelnek, hanem kifejezték az egyetlen lehetséges Isten szerinti viszonyulást a bűnhöz: el kell határolódnunk tőle!

Az Újszövetség későbbi démon-képe már a Zsoltárokból kezd körvonalazódni (Zsolt 91,5). Itt hallunk először a betegségeket hozó erőkről (pl. démonnak tartották a fejfájást okozó erős napfényt – ma napszúrásként ismerjük), amelyektől nem szabad félni, mert Isten megvéd azoktól.

Jézus idején az elmezavarban és más hasonló betegségben szenvedőkről hitték azt, hogy ördögök vagy démonok szállták meg őket, gyógyításukat pedig ördögűzésnek tekintették (vö. Lk 10). Magát Jézust is azzal vádolták, hogy Belzebub (filiszteus istenség – 1Kir 1,2) segítségével űzi ki a démonokat (Mt 12,27).

Az orvostudomány fejlődésének és a pszichológiai kutatásoknak köszönhetően mára a középkori ördögűzés (exorcizmus) gyakorlata még a katolikus egyházban is háttérbe szorult, és helyét átvette az ún. szabadító ima. „Szabadíts meg minket a gonosztól!” – kérjük mi is Istentől a mindennapi imádság rendjén. (Molnár János – *Állj meg a hegyen című könyve nyomán*)

A BÉKE SZIGETE

A szereteteinkkel való együttélés elkerülhetetlenül együtt jár bizonyos konfliktusokkal. A mindennapi feszültség, a családtagok különbözősége, a kisebb nézeteltérések, melyek könnyen vitákhoz vezethetnek. Mégis léteznek olyan családok, melyekben nincsenek konfliktusok. Amelyekben, például, egy erős kezű vezéregyéniség irányítja a család életét. A többiek alárendelt viszonyban vannak, és inkább a családi béke érdekében megtartják maguknak a véleményüket. Ez hosszú távon előnytelen megoldás.

Itt nem a béke szigete van kialakulóban, hanem valami más. Ide majd nem szeretnek visszatérni az elköltözött családtagok (felnőtt gyerekek), hiszen ki akarna olyan helyen élni, ahol mások mondják meg, mit és hogyan kell végezni?! Természetesen lehet, sőt kell egymásnak tanácsot adni, egymásról véleményt formálni, de jó tekintettel lenni a másik érzésvilágára. Hiszen a konfliktusok hátterében – a legtöbb esetben – az áll, hogy: „bele akar szólni az életembe!”

A vélemények különbözőségéből adódik az a természetes tény, hogy mindegyiknek vannak viták. Ezek gyakorisága, minősége a nem mindegy. A túl gyakori és heves viták mérgeznek, de az sem jó, ha már viták sincsenek, mert a családtagok egyáltalán nem érdeklődnek egymás iránt. Vigyázat: nem használjuk azokat, amikkel biztosan idegessé tesszük a másikat; próbáljunk higgadtan maradni vita közben is, az észérvek, és ne az agresszió legyen a vezérünk; szeretettel, tisztelettel szóljunk és hallgassunk, meghallgassunk; tudjuk bevallani, ha hibáztunk, és tudjunk megbocsátani – semmi értelme haragtartással tovább mérgecsíteni a helyzetet.

A címben említett állapot, hely, az otthon nyugalma, nem egyenlő egy úgynevezett „vitamentes övezettel”, de tudatos munkával megvalósítható. Olyan otthonunk lehet, ahol jó lenni, sőt jó együtt lenni. Olyan otthon lehet, ahol a családtagok minden álarc nélkül önmaguk lehetnek. Olyan otthon lehet, melyben élmény felnőni, bátran lehet kiteljesedni, és igazi áldás megőregedni.

Tartós és valós békét pedig csak Isten Lelkének állandó jelenléte hoz a család vagy közösség életében. Isten színe előtt megállni csak alázzal lehet, és ez az alázzal a fő forrása az egymás felé való békénknak is!

SZABÓ JÚLIA

FÉLTÉKENYSÉG: A ZÖLD SZEMŰ SZÖRNY

Éretlen gyümölcs, ezért „zöld-szemű”?! Miért van az, hogy egyes emberek bántalmazni is képesek szerelmüket a féltékenység okán, mások pedig teljesen nyugodtan heteket is képesek külön tölteni, úgy, hogy közben nem romlik szerelmük minősége, sőt?

A féltékenység olyan keserűség, mely nagyon sok esetben lassan, de annál hatásosabban megtudja mérgezni a felhőtlennek tűnő szerelmi kapcsolatokat is. Elmondhatjuk, hogy a féltékenység betegség, ami nehezen gyógyítható. A féltékeny embernek nincs nyugodt pillanata, mindemellett a legtöbb esetben önkéntelenül ugyan, de „gondoskodik” párja zaklatottságáról is. Ez az állapot nem természetes, hanem uralkodási és birtoklási vágyról árulkodik.

Minden féltékenység alapvető kiváltó oka a bizalmatlanság, ami önértékelési problémákban, szorongásban, kisebbségi komplexusban gyökerezik, amit a féltékeny fél – legtöbbször alaptalanul – rávetít a másikra.

PÁRTERÁPIA

Amikor a házasságon belüli kapcsolati problémák – sokféle ok miatt – elmérgesednek, akkor a felek azzal, amit mondanak vagy tesznek, tudatosan és szándékosan okoznak fájdalmat a másiknak.

Veszekedés közbeni bántó, durva, sok esetben igazságtalanul kimondott szavakról, elkövetett gesztusokról van itt szó! Ez viszont egy mélyebb folyamat, mivel a házastársak azt bántják önkéntelenül is, akit igazából szeretnek! Sok esetben már annyira belekeveredtek a kölcsönös vádaskodásba, sértődöttségbe, hogy képtelenek visszalépni, pedig szívük mélyén sajnálják és szánják azt, akit éppen bántanak. Ez a szánalom viszont – ördögi módon – éppen hogy feltűzeli és kegyetlenebbé teszi a bántásokat!

Nem szűgyen, ha kapcsolatukat megmenteni akaró párok igénybe veszik egy harmadik személy (párterapeuta, pasztorálpszichológus, lelkész) közreműködését. Olyan személyről lehet szó, aki kívülről rálát mindkettőjük helyzetére, így helyes irányba terelheti a kapcsolat-teremtést, de ugyanakkor magánélete, hitélete hiteles és megbízható.

Ez a külső segítő szembesíti a párt azzal, hogy veszekedés közben miket is mondanak és tesznek egymással szemben. Egy idő után a ve-

A féltékenység ellen a legjobb gyógyszer a megelőzés, azaz a jó párkapcsolat. De ha mégis kialakulóban van ez az érzés, ne engedjük elhatalmasodni. Első lépésként kerüljük a befele fordulást. Tanácsos „biztonságos” körben kiadni ezzel kapcsolatos érzéseinket. Minél előbb le kell állítani a féltékenységgel kapcsolatos feltételezések gyártását. A féltékenység egy intenzív szorongás a másik elvesztésének vélt veszélye miatt. Ezért van az állandó faggatózás és ellenőrzés, melyek rövid ideig hozhatnak megnyugvást.

De célravezetőbb módszer, ha a féltékenység „házi” kezelése során nem adunk választatot, illetve a faggatózásokra eltűzött, abszurd, vicces feleleteket, melyek persze nem gúnyt, hanem együttérző értetlenséget sugallnak.

A féltékeny embernek éreznie kell, hogy értelmetlen a szorongása: „már megint ezt csinálom, pedig szeret és megbízhatok benne”. Említenem se kellene, hogy a féltékenység kezelése akkor sikeres, ha valóban nincsen semmi alapja, és valóban csak a féltékeny fél fejében fogant fantazmagória.

Tudjuk, a Lélek rossz gyümölcse a hűtlenség és a féltékenység is. De a szeretet, öröm, hűség és egymás iránti türelem áldott és jó gyümölcsök, melyek éretté és gyümölcsözővé teszik az emberi kapcsolatokat.

SZABÓ L.

szekedés ösztönössé válik, és észre sem veszik egymással szembeni durva magatartásukat. Amikor ez a „szembesítés” megtörténik, azaz a terapeuta jelenlétében visszajátsszák veszekedésüket, a párok legtöbb esetben nagyon meglepődnek saját viselkedésükön, durva szavai-
kon, egymást annyira bántó magatartásukon.

Ha felvonnánk és visszajátsszánk saját veszekedéseinket, mit hallanánk-látnánk? A következő lépés az, hogy meg kell tanulni újra figyelmesen, előítéletek nélkül végighallgatni a másikat. Ne minősítsem, egyszerűen csak minden körítés nélkül fogalmazzam meg magamnak az ő szavainak valódi jelentését. Tegyem ezt úgy, hogy meg is akarjam érteni a másikat! Az őszinte szándék elengedhetetlen a konfliktus helyrehozásában.

Aztán jó megtanulni azt, hogy mi az, amitől a másik kiborul, és már durva módon folytatja a beszélgetést. Kerüljük ezeket a beszélgetés során. Végül a legnehezebb: figyeljük meg azokat a sok esetben elfojtott érzéseket, melyek a harag, a másikkal szembeni kritikánk mögött rejtőznek. Sokszor ezeknek nincs semmi köze az aktuális veszekedéshez. Ide tartozik, hogy ezeket a valós okokat beszéljük meg őszinte türelemmel. Hogy, működik-e? Akarjuk, hogy működjön?

G. LEVENTE

SÁNDORFFI JÓZSEF EMLÉKEZETE II.

Sándorffit 1804-ben Váradra hívták Bihar vármegye főorvosának. Ez nagy megtiszteltetés lehetett az akkor 39 éves orvos doktor számára. Első főorvosa volt a váradi kórháznak. A kórházat 1806. június 18-án nyitották meg férfi és női osztállyal és tébolydával. A kis lazaretumot először 12 ágygal rendezték be, de még ugyanabban az évben 24 ágya lett, és a továbbiakban is fokozatosan bővült. A kórház első főorvosa Sándorffi József volt, aki ingyen vezette a kórház ügyeit.

Amikor Csokonai Vitéz Mihályt 1804. április 15-én Rhédey Lajosné nagyváradai temetésén felolvasta a Halotti verseket, csúnyán megfázott, és állapota napról napra rosszabbra fordult. Sándorffi április 16-22. között nagy odaadással kezelte a beteg költőt, majd saját kocsiján hazajuttatta Debrecenbe. Csokonai, hálája jeléül egy szép verset írt hozzá Tüdőgyulladásomról címmel.

Érdekességképpen megemlítendő, hogy 1803 júniusában Teleki Sámuel (1739-1822) kancellár Sándorffit ajánlotta Kazinczynak, fájós keze gyógyítására. Sándorffi többek között a nagyváradai fürdőt javasolta, és Kazinczy keze, mint azt le is írja, hamarosan meggyógyult.

1805-ben Sándorffit Bihar vármegye táblabírájává nevezték ki. Élete e korszakának jelentős epizódja, hogy akkor írta gróf Rhédey kérésére A bakter című költeményt, amelyért mintegy 10 000 forint jutalmat kapott. Sokáig ezt az összeget tartották a legmagasabb honoráriumnak, amellyel költőt, egyetlen verséért jutalmaztak valaha.

Sándorffi József a magyar színháztörténet lapjaira is beírta a nevét. Feltételezhető, hogy a színházművészetet hosszú bécsi tartózkodása alatt kedvelte meg. Ott szerzett tapasztalatai juttathatták arra a felismerésre, hogy a színház eszköze lehet a magyar nyelv, művelődés és a nemzeti szellem terjesztésének. Vagyonát „a magyar nyelv pallérozására alakult Jászó Társaságnak támogatására” fordította. 1815-től haláláig vezette a debreceni és a váradi színház társulatot. Gróf Rhédey Lajos is tekintélyvel és vagyonával állt a társulat mögött. Sok sikeres előadást tartottak Nagyváradon, és a darabokat bemutatták Aradon és Nagykárolyban is. Ady Endre Sándorffit „nagy színészmentorként” emlegette, egy másik írásában Nagyváradot a „Sándorffiak városaként” tisztelte.

Sándorffi rendkívül népszerű ember volt Bihar vármegyében a társadalom minden rétegében. Bizonyítja ezt az is, milyen sokan hívták meg keresztapának. Gyakran igen nagy anyagi áldozattal járó ügyekben is jótékonykodott, például megalapította a „Papözvegy és árvák gyámintézetét”.

Sándorffi hiába tett szert tisztességes vagyonra, önzetlen bőkezűsége révén élete végére koldusbotra jutott. 1818-ban Rhédey Lajostól megvásárolt lakóháza ma is áll. A barokk stílusú épület Nagyvárad építéstörténetileg fontos emléke ma is.

A nagyváradai református egyház presbitériumának túlnyomó többségét még a XIX. század első felében is az úgynevezett patrónus presbiterek tették ki. A patrónus presbiterek eleinte a nemesi rendből kerültek ki, de közülük sorakoztak a diplomás emberek, ügyvédek, mérnökök és az orvosok is. Sándorffi József is ilyen patrónus presbitere volt egyházának.

A nagyváradai egyházközség egyik patrónus presbitere lett. Tevékenyen részt vett az egyházi életben, s szívén viselte a helybeli református iskola fejlődését. Amikor 1820-ban a presbitérium elrendelte az iskolában a német nyelv tanítását, Sándorffit kérték fel a tanítás ellenőrzésére. Sok dolga mellett vállalta ezt a felügyeletet is. Gondja volt arra, hogyan kezelik az egyház vagyonát. 1823. december 7-én előterjesztést tett, hogy a presbitérium a Teleki kétezer forintos alapítványát hiánytalanul fenntartsa. A lelkész javadalmának pótlására 1823-ban maga is alapítványt tett.

Ekkor már betegeskedett, orvosi hivatását azonban halála napjáig folytatta. Elhunyt előtt, már betegen készült róla egy festmény, amely úgy ábrázolja, amint épp receptet ír egy beteg számára. Néhány nappal a festmény elkészülte után a nagyváradai református egyház anyakönyve a következőket jegyezte fel: „1824. november 30. Főorvos és táblabíró tekintetes Sándorffi József úr feleségének Edelmann Anna asszonynak és az egész publicumnak fájdalomra meghalt tüdőgyulladásában.”

Újvároson lakott. A Körös utca végénél lévő Óssi temetőben temették el, amely azóta már megszűnt. A holtak egykori csöndes birodalmát gyárak zaja verte fel. Sándorffi síremléke gazdátlan lett. Sírkövét a „siratják minden jók” felirattal, 1884-ben még fellelték, de napjainkra még a temetőt is felszámolták, ahol síremléke állt. A halálát követő években, Sándorffi József emléke lassan elhalványult, a hálátlan utódok sírját elhanyagolták.

Sírkövét Csernák Béla, egykori református püspök, olasz lelkész kérésére 1961 októberében behozta egy iparos az olasz templom kertjébe, s a kerítés mellett állították fel.

VERES-KOVÁCS ATTILA

X. KÁNTORKÉPZŐ TANFOLYAM

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület 2015. július 27. – augusztus 15. között szervezi meg X. Kántorképző Tanfolyamát. A háromhetes képzésre jelentkezhetnek aktív kántorok, akiknek nincs megfelelő kántori képesítésük (Kánon 32. par.), illetve szeretnék megszerezni az egyházkerületi kántori oklevelet. Ugyancsak jelentkezhetnek kezdők, 12 éves kortól, akik az alapoktól indulnak, mivel a képzés nyolc szinten zajlik, és tudásuknak megfelelően bekapcsolódhatnak a számukra legalkalmasabb képzési szintbe. A tanfolyam a Partiumi Keresztény Egyetem zenetanszékén, vala-

mint a Nagyvárad-újvárosi templomban és gyülekezeti teremben zajlik. A képző napi programja igen megfigyelt, a tartalmas időkihasználás érdekében reggeltől estig tartanak a foglalkozások. A csoportos órák mellett egyéni hangszeroktatás is zajlik, valamint kötelező legalább napi egyórai gyakorlás. Ehhez a zenetanszék hangszerei, a templomi hangszerek valamint az erre az alkalomra beszállított harmoniumok állnak rendelkezésre. Az utolsó három nap általában már a vizsgák jegyében zajlik. Minden hallgató csoportvizsgát tesz, amelyről igazolást kap, ezzel folytathatja a képzőt a következő esztendőben, a következő szinten.

Szállás és étkezés az Arany János Kollégiumban lesz. Tíz tanár oktat, akik maguk is aktív kántorok.

Jelentkezni lehet 2015. július 15-ig postán (Nagyvárad, J. Calvin u. 1. sz.), telefonon (0740-454-965) vagy emailben (o.otilia@yahoo.com).

AMIT ELVETSZ, ÉS AMIT ARATSZ

Itt van a kertészkedés ideje. Akinek van egy bármilyen kis kertje, az kertészkedik. Magokat vet, palántát, locsolgatja és kapálgatja. A paradicsommagból paradicsom kel ki, a salátamagból pedig saláta.

Talán akad, aki megmosolyogja, amit írtam. Hát ki gondolna olyat, hogy a paradicsommagból saláta nő, vagy a salátából paradicsom? Persze, hogy senki. Én pedig nem indítottam kertész rovatot, így ez a cikk sem a paradicsomról szól.

Hanem miről is? Arról, hogy így van egész pontosan a gyerekevelésben. Nagyon fontos a vetés ideje, a kisgyerekkor, gyerekkor. Legtöbb szülő a gyerekkort úgy tartja, hogy akkor a gyerek mondhat bármit, tehet bármit, még jól áll neki. Sokat megengedünk nekik, nem szólunk rájuk, sőt, ha valaki rászól, még haragszunk is rá. Hagyjuk a gyomokat nőni.

Aztán a csemete felnő, és mit veszünk észre: minden ki nem gyomlált kis hiba, nagyra nőtt. Az elkényeztetett aranyos kislány hisztis, veszekedős kamaszlány lesz, a fiú, akinek olyan jól állt, ha beszólt a felnőtteknek, már a szülő orrára csapja az ajtót.

Ha már vetésről beszélünk, vessünk igemagvakat a gyerek szívébe, a szeretetnek, a jóindulatnak, a szép magyar népmeséknek a magvait. Annyi rossz gondolatot, annyi csúnya szót vet el a gyermekek lelkében ez a világ, hogy nekünk, hívő magyar szülőknél, ezt ellensúlyoznunk kell.

A jó mag nehezebben ragad meg, mint a rossz, sokkal többet kell dolgozni rajta, de megéri. Csak tudjuk, hova akarunk elérni. Engedjük, hogy ismerje meg ezt a világot a maga rosszasságával együtt. Nem zárhatjuk el, nem óvhatjuk meg a saját tévedéseitől, sem a rossz társaságtól. Mit tehetünk mégis? Ellensúlyozhatjuk: megmutathatjuk neki, mi a jó minden nap. Ehhez nagy kitartás kell, pontosan, mint a növényápoláshoz.

Vessünk hát: minél több odafigyelést, szeretetet, mutassunk jó példát. De a vetés önmagában még nem elég! A megtermett gyümölcs bizonyossága a legjobb példaadás. Még a rosszul sikerült, keserű gyümölcsök őszinte felvállalása is tud jó példát adni – nem azt, hogy hogyan, hanem azt, hogy hogyan ne. Abból tanul a legtöbbet!

T. B.

ANNÁCSKA TÖRTÉNETEI – A FELADAT

Annácska lázasan készülődött a feladatra. Készíteniük kellett valami egyedi tárgyat, és azt bemutatni. A kislány Pista bácsi segítségét kérte, aki azt javasolta, hogy mivel a gyerekek ma nagyon keveset olvasnak, készítsen valamit, ami megkedvelteti a gyerekekkel az olvasást. Annácska sokat gondolkodott, hogy könyvtartót készítsen, vagy nagyítót szereljen a könyvfedélre, míg aztán úgy döntött, képregényt készít egy kislányról, aki megszereti az olvasást. Bármelyik nap utolsó óráján be lehetett mutatni, csak annyi volt a feltétel, hogy ketten ugyanazt nem készíthették. Így mindenki nagyon titokzatos volt.

Annácska sokat rajzolt, és Pista bácsival sokat nevettek, míg kitalálták az alakokat. Vicces szöveget is írtak, mert egy kislány, aki rossz tanuló volt, lassan megszereti az olvasást. Nem volt biztos benne Annácska, hogy ez jó lesz, mert a fiúk csupa elektromos furcsaságokat találtak ki, de azért tovább dolgozott a művén.

Pista bácsi biztatta: – Jó lesz az, Annácska, ne félj! Képregényt nem ír senki.

– Remélem – mondta a kislány félszegen –, már volt rocker baba és robbanós puska, meg vibráló égők, de könyv még nem.

Anyának is tetszett az ötlet. Nagyon viccesek voltak a figurák. Anya minden este jóízűen nevetett Annácska és Pista bácsi vicces képein, ahogy egy félős, rosszul olvasó kislányból jó tanuló lesz, aki szereti a könyveket.

Annácska utolsó napra hagyta a bemutatót. Még volt rajta egy kis munka. Szerette volna, ha igazán jól sikerül. Csütörtökön azonban hatalmas meglepetés érte. Valaki ellopta az ötletét. Egy osztálytársa bemutatott egy képregényt, mely az övét utánozta. Még a poénok is

hasonlóak voltak. Annácska elsápadva hallgatta végig. Nem értette, ez hogyan lehetséges, amikor senkinek sem beszélt róla az iskolában!

Délután csüggedten ültek Pista bácsival a kispadon. Annácska sírt, Pista bácsi kesergett. Így talált rájuk anya.

– Hát ti mit keseregtek itt? – kérdezte anya.

Elmesélték a rejtélyes esetet. Hogy valami megmagyarázhatatlan dolog történt. Annácska fejből ellopták az ötletet. Anya szomorúan felsóhajtott:

Nem te vagy a hibás Annácska, hanem én. Tőlem lopták el az ötletet. Egyik osztálytársad anyukája velem dolgozik. A munkahelyemen elmeséltem, milyen ügyes vagy, és milyen vicces képregényt szerkesztettél.

– Anya, még a felnőttek is csalnak?

– Mit gondolsz, Annácska, ki tanítja meg csalni a gyerekeket?

Anya, Annácska és Pista bácsi egész délután dolgoztak Annácska feladatán. Készítettek egy új alkotást. Kíváncsi vagy, mi az? Sajnos nem mondhatom meg. Csak holnap mutatja be Annácska. Nem mutatták meg senkinek. Nem engedték meg, hogy meséljek róla.

TÖTÖS BEÁTA

HÁBORÚ A TESTVÉREK KÖZÖTT

A testvérek közti időnkénti összetűzések elkerülhetetlenek. Az együttélés, az ellentétes személyiségek és érdeklődés magában hordozza a konfliktus lehetőségét. Ha te is érintett vagy a problémában, itt az ideje, hogy megtanul az összefordulások helyes kezelését.

A konfliktus mindig kiindul valamiből, valahonnan. Persze nem minden konfliktusforrás látható világosan, de fontos megérteni a miérteket. A tinik közti összecsóllalkozások többnyire jelentéktelen okok miatt robbannak ki, ám előfordul, hogy a probléma mélyebben gyökerezik.

Ha a testvéred gyakran kötekedik veled, érdemes fontolóra vened, hogy vajon a testvéred: unatkozik; éhes vagy fáradt, ami miatt ingerültebbé vált; rivalizál veled; magányos, több odafigyelésre vágyik; túl fiatal ahhoz, hogy felnőttesen vagy logikusan gondolkodjon; nehézségei vannak az iskolában; lelkében korábbi viták miatt tüske maradt; nem érti a

szokásaidat vagy a kedvteléseidet; nemrégiben valamiféle trauma áldozata lett.

Lehet, hogy a testvére(i)ddel néha feszültség alakul ki köztetek, viszont a feszült helyzetek megoldása elengedhetetlen ahhoz, hogy otthon nyugodtan, békében élhess. Tekints rájuk, mint lakótársakra, akikkel az esetleges vitás helyzetek tisztázása kellő rutint hozhat majdani konfliktusaid kezelésében. Ha mégis veszekedésre kerül sor, próbáljatok higgadtak, racionálisak maradni. Ha minden erőfeszítésed ellenére sem tudsz a veszekedésből kimaradni, gondold át, lehet, hogy érdemes lenne egy pár füldugót beszerezned. (kamaszpanasz.hu)

A KERESZTYÉNSÉG ÉS MÁS VALLÁSOK KAPCSOLATA A 21. SZÁZADBAN

„Az egyházon kívül nincs üdvösség” (extra ecclesiam nulla salus) tétel kizárólagossága évszázadokig meghatározta a keresztyén teológiát és gyakorlatot. Az elmúlt évtizedekben megélt globalizáció közel hozta egymáshoz a vallásokat, különösen Európában és Észak-Amerikában.

A gyarmatosítás egyház által is támogatott, sok esetben méltatlan folyamata ütközött a Szentírás tanításával. A keresztyénség a történelemben politikai, katonai és gazdasági hatalmánál sokszor fogva feljogosítva érezte magát más vallások elnyomására, megszüntetésére. Kétség kívül volt miért bocsánatot kérnie II. János Pál pápának. De ő legalább megtette, más vallások viszont talán még adósok a saját történetükkel való szembenézéssel...

A globalizáció vallásokra gyakorolt hatását többen a misszió elerőtlenítésének is tartják, ezért az Evangélikus Élet különböző felekezetű teológusokat kérdezett, fejtsék ki egyházuk álláspontját a keresztyénség és más vallások kapcsolatáról.

„Mivel Isten az egész világ alkotója és benne az ember Teremtője, senki sem lehet közböbös számára, aki bármilyen adott környezetben életének nagy kérdéseire keresi a választ. A keresztyénség az általános vágyakozás beteljesülését jelenti, s egyúttal azt a feladatot is, hogy a Jézus által elhozott teljes kinyilatkoztatás mindenkihez eljusson...” – nyilatkozta dr. Kránitz Mihály, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának tanszékvezető egyetemi tanára.

„Krisztust tartjuk az egyetlen Üdvözítőnek, ugyanakkor a más vallású, sokszor tévelygő emberben is látnunk kell a felebarátot, mint az irgalmas samaritánus példázatában olvashatjuk (Lk 10,25-37). Ez bizony nagyon nehéz feladat, de nem térhetünk ki előle” – mondta dr. Szentpétery Péter, az Evangélikus Hittudo-

mányi Egyetem Vallás- és Társadalomtudományi Tanszékét vezető egyetemi docens, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Vallásközi és Dialógus Bizottságának elnöke.

„Egyes anglikán teológusok nyomán én annak a reménységnek is hangot adnék, hogy Krisztus egyetemes váltsága révén Isten nemcsak annak bocsáthat meg, aki tud a kegyelméről, és kéri azt, hanem annak is, aki – bár nem tud róla – a kegyelmét reméli (lásd a farizeus és a vámszedő, a tékozló fiú, a kecskék és a juhok történetét)” – véli dr. Szalai András hittanár, metodista lelkeszasszisztens, valláskutató, Apológia Kutatóközpont vezetője.

„Magukat keresztyénnek való egyházak, amelyek nem a teljes Krisztust hirdetik, nem tudnak elvezetni az üdvösséghez. Akkor sem, ha szigorú etikájuk, példaadó családmodelljük, nyilvános jótékonykodásuk, egészséges életmódjuk a Bibliára épül. Pál radikálisan fogalmaz az evangéliumot torzítókkal kapcsolatban (Gal 1,7-9). Hasonlóan élesen fogalmaz János is (1Jn 4,1-3)...” – fogalmazott László Gábor baptista lelképásztor, a Baptista Teológiai Akadémia főiskolai docense.

„A protestáns szabadgondolkodás hagyománya lehetővé teszi, hogy a vallás kérdése terén is sokféle »református« nézet éljen egymás mellett. A kálvini hagyomány és a barthi teológia arra azonban mindenképpen emlékeztet bennünket, hogy hitünk lényege nem vallási erőfeszítéseinkben, hagyományainkban, szokásainkban, hanem abban az Istentől való megragadottságban van, mely mélyen áthatja és megújítja az emberi életet. Hitünk és lelki életünk válasz Isten felénk fordulására...” – nyilatkozta dr. Gonda László református lelkész, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Missziói és Felekezettudományi Tanszékének egyetemi docense – tájékoztat a református.hu oldal.

EGY ANYAI POFON

Az Egyesült Államokban utcai tüntetésekre, majd erőszakos zavargásokba torkollt egy emberjogi felvonulás.

A rohamrendőrökkel összecsapó bandákba szerveződött fiatalok kitűnő alkalmat láttak a felfordulásban, hogy az unalmukban és céltalanságukban felgyűlt energiáikat a társadalomra zúdítsák, értelmetlen gyűjtogatásokban, rongálásokban és a rendőrökkel való összecsapásokban élve ki indulataikat.

A nyugati társadalmakban lézengő és unatkozó fiatalok problémája önmagában is egy hatalmas kérdés, de a baltimore-i eseményekben egy másik – szintén lappangó – társadalmi probléma is előjött. Történt ugyanis, hogy a tüntetésekre idején egy éppen a környéken járó édesanya felismerte a tulajdon fiát a rendőrökkel összecsapó bandában. És bár a fiatalok bekötötték az arcukat, hogy a rendőrségi kamerák fel ne ismerjék őket, az anyai szív előtt nincsenek titkok, az édesanya ráismert – elméletileg iskolában levő – gyermekére.

Az édesanya a lehető legtermészetesebb és leginkább magától értetődő dolgot tette, odament nagykamasz fiához, és lekevert neki egy anyai pofont, majd kiráncigálta a tömegből, és egy újabb pofon kíséretében hazaküldte.

A nyugati világban nagy hangsúlyt kapott az elmúlt évtizedben a gyermekek jogainak védelme, a fenytést, szülői szigorat a lehető legkárosabbnak kikiáltva, és még a szeretetteljes szülői pofont is a gyermek jogai ellen való szörnyű támadásnak tekintve. Gyermekek rendőrségi feljelentést tettek nem egyszer szüleik ellen a szigor vagy büntetés miatt, aminek következtében rendőrségi meghurcolás várt a szülőkre. Az iskolákban a tanárok nemhogy vonalzóval tenyereszt, de még csak határozottabb számonkérést sem engedhetnek meg maguknak a diákokkal szemben.

A gyermekek fékevesztett jogainak védelmezésben elmerült nyugati társadalom most egyenes adásban láthatta egy helyénvaló, szeretetteljes szülői pofon jótékony hatását. A baltimore-i rendőrfőkapitány személyesen fejezte ki köszönetét a gondos édesanyának.

Mert meg van írva: „Ne vond el a gyermektől a fenytéket; ha megvered őt vesszővel, meg nem hal. Ne sajnáld megfenyíteni a gyermeket, nem hal bele, ha megvered bottal. Te vesszővel vered meg őt: és az ő lelkét a pokolból ragadod ki.” És csak egy dologra kell már figyelni: a szeretet vastagabb legyen a vesszőnél.

ÉVFORDULÓ

AMI BOST (1790–1874)

225 éve, 1790. jún. 10-én született Ami Bost francia-svájci prot. prédikátor. Teológiát végez Genfben, lelkeszé szentelik (1814), az Ébredési Mozgalom

híve lesz, szakít a nemzeti egyházzal (1819), Franciaországban, Németországban és Svájcban lesz misszionárius, majd visszatér a genfi egyházbá (1840). Emlékiratai, egyházi énekei mellett megírja a Cseh-Morva Testvériség – amely iskolájában neveltetését kapta – történetét, franciára lefordítja John Bunyan: *Zarándok útja* c. művét.

BENKE ISTVÁN (1849–1915)

100 éve, 1915. jún. 17-én hunyt el Benke István ref. tanár. Teológiát Pesten végez (1873), a kunszentmiklósi (1874) és sepsiszentgyörgyi (1881) ref. gimn. tanára, missziói lelkész Rákosszentmihályon (1904). *Zwingli Ulrik élete és a helvét reformáció megalapítása* (1884) címmel monográfiát ír a reformátorok szül-nek 400. évf-ra. *Comenius Ámos János a klasszikus-pedagógus és iskolai reformátor* (1892) címmel a cseh pedagógus szül-nek 300. évf-ra mondott emlékbeszéde külön is megjelent.

SIGMUND MOWINCKEL (1884–1965)

50 éve, 1965. jún. 4-én hunyt el Sigmund Mowinckel norvég lutheránus teológus, bibliatudós, osloei egyetemi tanár (1917-54). Fő kutatási területe a Zsoltárok könyve, mely-

ről előbb egy 6 kötetes művet (*Psalmestudien*, 1921-24), majd annak kultuszi szerepéről, ill. eszkatológiai várokozásáról egy-egy művet ad ki (1951). Szerinte a legtöbb zsoltár közösségi hátterű; a király-zsoltárok az újévi, trónra-lépési ünneppel függnek össze, mely Izrael Messiás-hitének is forrása.

FELEJTHETETLEN ÉLMÉNY A SHIRCHADASJ ZENEKARRAL

Valaki hazavár. Erről az otthonról azt mondja a Biblia, hogy nincs ott fájdalom, sem gond, de van olyasmi, amit szem nem látott, fül nem hallott, ember szíve meg sem sejtett. Ebből a csodálatos hajlékból hozott el egy darabkát a Lánchos-templomhoz tartozó Kálvin János Gyülekezeti Ház udvarára a Hollandiából érkező Shirchadasj & Band zenekar.

Az élő nagykoncert hetven fős kórossal, nagyzenekarral, profi stábbal, élményt nyújtó fény- és hangtechnika kíséretében szólt meg. Az első zenei szám után Danku Péter, a Magyarországi Kormányzati Kommunikációért Felelős Államtitkárság, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium osztályvezetője köszöntötte az egybegyűlteket: „Magyarnak lenni majd annyit jelent: különbnek lenni, küldetéssel bírni, magyar az, aki többet szenved, többet dolgozik, és mélyebben imádkozik, mint más.” – idézte az áldott emlékű, erdélyi származású dunamelléki püspököt, Ravasz Lászlót. Elmondta, hogy minket, Kárpát-medencében élőket, nemzetektől függetlenül összeköt a Krisztusba vetett hitünk. A kárpátaljaiak ebben a testvéri közösségben nagy bajban vannak, háború és mélyszegénység jellemzi életüket. Kovács Sándor, a Szatmári Református Egyházmegye esperese a 149. zsoltár szavaival üdvözölte a vendégeket, és a zenekar nevével összhangban új énekre biztatott.

A koncert angol és magyar nyelven megrendítő őszinteséggel szólt a feszültségtől széttagolt világunkban élő, küzdő emberhez. A világnak, mely tele van megmászhatatlan

hegygel, tudnia kell, hogy kicsoda Jézus, hogy Ő a fény, Ő a jó pásztor, Ő halt meg értünk. Ő talpra állít, és hazahív bennünket. Aki felismeri ezt, elmondhatja: „Tudom, nálad nincs már több fájdalom és könny. Ide vágyom. Hazatérni.” Így adta át a Shirchadasj koncertjében a tiszta evangélium üzenetét győzelmi énekkel: az Ő kegyelme elég.

Gilicze Réka, a Magyar Református Szereztetszolgálat szóvivője ismertette az együttes turnéjának a célját, egy rövidfilmben be is mutatta a Kárpátalján élő emberek sanyarú sorsát. Sok olyan család él ott, akinek egyetlen pénzkereseti lehetősége veszett el azzal, hogy a családfőt behívták katonának. Az adományok jó helyre kerültek.

A végén Korda Zoltán házigazda lelkipásztor és Kánya Zsolt Attila egyházkerületi ifjúsági előadó is köszöntött, majd a záró szám után áldáskívánással ért véget az alkalom. Az együttes is feltöltődve távozott a partiumi városból. Aki nem volt ott, egy életre szóló élményt hagyott ki, aki ott volt, soha el nem felejt. A keresztt, mely összeköti az eget és a földet, összekapcsol életeteket mindmáig, nemcsak a háttérben feszítő toronyépületen vetítődött ki, hanem minden gazdagabbá váló szívben.

RÁCZ ERVIN

FRICSKA

Az egyszerű legátus, aki kaptos fővel ment a templomba, az Úri imádságot így fejezte be: „...mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség. Alászolgája!”

Egy másik legátus diák szintén megakadt a Miatyánkban, még pedig e szavaknál: „és

bocsásd meg a mi bűneinket, miképpen...” Próbálja aztán tovább: „azonképpen...”

De még így sem jutott eszébe a következő mondat.

Végre is egész elszántsággal rámondja: „semmiképpen, Ámen!”